

Voorbeeldantwoorden Z22-03 Muziek in de Gouden Eeuw 1- Vocale muziek

Bij discussie-/meningsvragen worden geen voorbeeldantwoorden gegeven.

De gegeven antwoorden zijn bedoeld als voorbeeld en als hulpmiddel om tot een beter begrip te komen van de muziek.

Vraag 1:

- De eerste vier noten zijn in beide versies gelijk.
- De vijfde noot van de moderne versie is een omspeling, de noot die daarop volgt (op de lettergreep 'sou-') komt in beide versies overeen.
- De structuur van beide versies komt overeen: de melodie van de eerste regel wordt herhaald in de tweede tekstregel, de derde en vierde regel hebben een afwijkende melodie, die ook (veel) langer is.
- De vierde tekstregel ('De koning van Hispanje...') begint in beide versie met een sprongetje omhoog (een kwart).

Vraag 3:

De melodie van *Prince de Condé* heeft steeds zeven tellen per versregel en is zeer regelmatig. Het *Wilhelmus op de wijze van Chartres* heeft ook een regelmatige maat, per versregel zes tellen plus een tel rust (let op: in de tekst die meeloopt met de opname is één versregel over twee regels uitgesmeerd).

De versie van Valerius heeft een onregelmatige maatsoort.

Vooraf in de tweede helft van het lied heeft Valerius extra noten en loopjes toegevoegd. Zie de notenvoorbeelden hieronder. De maatsoort is niet aangegeven. De noten die (ongeveer) overeenkomen zijn zwart, de noten die afwijken grijs.

Vergelijking van drie versies van het Wilhelmus

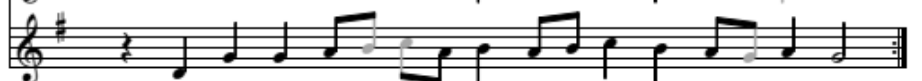
1. Melodie van Prince de Condé

2. Wilhelmus op de wijze van Chartres

3. Huidige versie van het Wilhelmus

Vraag 4:

- Mineur-toonsoort
- Langzaam tempo
- Steeds 3x herhaling van 'mind my nu', waarbij de laatste keer de melodie omhoog gaat als een noodkreet.
- Het B-gedeelte begint steeds in de vijfde regel van elk couplet en is sterk dalend. Daardoor valt de hartenkreet van 'mind my nu' extra op.

Vraag 8:

De belangrijke betekenis van de woorden 'Le Dieu glorieux' komen tot uiting door:

- de herhalingen (4x in de drie bovenstemmen, 2x in de tenor, 1x in de bas)
- de dalende, snelle loopjes in alle stemmen (behalve de bas) hetgeen een levendig effect geeft.

Vraag 9:

Sweelinck kan daardoor de betekenis van de tekst precies volgen en in muziek uitdrukken. De gehele compositie straalt een grote levendigheid uit.

Woorden waarvan de betekenis door de muziek benadrukt worden, zijn bijvoorbeeld:

- De leur dextérité (behendigheid) – speelse loopjes in alle stemmen
- Leur plus belle richesse (rijkdom) – een aantal keren herhaald, hoge ligging.
- Amour (liefde) – een kort stukje in drielige maat, zoet en wiegend.
- Divine beauté (goddelijke schoonheid) – hoge ligging.
- Mortelle tristesse (dodelijke droefheid) – langzamer, de muziek komt vrijwel tot stilstand op 2:28.
- L'arc de Cupidon (de boog van Cupido) – klinkt speels met korte nootjes (2:55).
- Sa beauté m'éblouit' (haar schoonheid verblindt me) – langzamer alsof ze je het zicht even ontnemt (3:30).
- Tombe ([het verlies] valt [mij toe]) – loopjes naar beneden, een paar keer herhaald (3:54).

Vraag 11:

Sweelinck schreef *Louez Dieu tout hautement* in 1604, in een meerstemmige ('polyfone') stijl die toen al een beetje ouderwets was. Huygens componeerde *Erravi Domine* zo'n veertig jaar later, hij had toen al kennis gemaakt met de vernieuwingen in de muziek die vanaf ongeveer 1600 vooral in Italië plaatsvonden. Hij sluit aan op die vernieuwingen, zijn lied is in Italiaanse stijl, een tamelijk virtuoze zangstem met basso continuo begeleiding. De sfeer van beide liederen is ernstig maar bij Sweelinck toch iets opgewekter.

Vraag 12:

De belangrijkste verschillen tussen het eerste en het tweede refrein zijn:

Het eerste refrein kent al diverse lange voorzagen, het tweede refrein heeft bovendien verschillende 'dubbelslagen', bijvoorbeeld in 'Amarante' en 'l'ingrate amante'.

Vooraf in 'Vous n'estes plus' hoort u in het tweede refrein een uitgebreide versiering.

Vraag 14:

Het repertoire van Huygens is erg serieus, hij gebruikte hoogstaande gedichten (van eigen hand), met abstracte thema's. Zowel tekst als muziek doen gekunsteld aan, hoogdravend soms: echt rederijkersmuziek.

Bredero staat veel dichterbij wat toen vermoedelijk de smaak van de gewone man was. Lichte onderwerpen, samenspraken en eenvoudige muziek. Maar Bredero schreef ook regelmatig een serieus werk zoals een psalmzetting.